

Vyhodnocení plemenné knihy Český sportovní pony za rok 2019

Vznik plemenné knihy Český sportovní pony souvisel s podchycením koní kategorie pony (do 148 cm) chovanými na území naší republiky. Do vzniku PK ČSP v roce 2000 byl chov poníků neorganizovaný. Chovatelé nerespektovali plemenářský zákon. I když plemenářské podniky vlastnily licencované plemenné hřebce kategorie pony (převážně u importů) chovatelé je na své klisny připouštěli sporadicky. Vznik plemenné knihy ČSP souvisel s potřebou využít pro chov klisny chované na našem území desítky let a prověřené v užitkových a charakterových vlastnostech – konstituční tvrdost, skromnost, ochota k práci a dobrým charakterem ve vztahu k člověku a k práci. Současně řešil problém černé plemenitby.

Vznik sekce malý sportovní kůň KVH 148 až 156 cm chovatelsky sleduje dva cíle. Zajistit zápis a neponechat mimo plemenné knihy jedince z PK pony, kteří mají KVH nad 148 cm, což v důsledku variability původního mateřského materiálu nelze vyloučit. Dále možnost zajistit chovatelské využití klisen z existujících teplokrevných plemenných knih (ČT, CS, MK, KK), kteří požadované KVH svých PK nedosahují. Zde stejně jak u sekce pony je mottem potřeba zachovat v potomstvu užitkové a hlavně charakterové vlastnosti v našich podmínkách po generace chovaného koně.

Cílem **šlechtění** v plemenné knize Český sportovní pony je všestranně využitelný poník jezdeckého typu s tvrdou konstitucí, dobrou krmitelností, dlouhověký, nenáročný a odolný proti vnějším vlivům. Konstituce musí umožňovat celoroční pastevní chov s ustájením i v lehkém přístřešku. Pro chov a odchov poníků není nutné individuální ustájení v boxech.

Při výběru jedinců do plemenitby je mimo exteriérové a výkonnostní vlastnosti kladen důraz na dobrý charakter a ochotu k práci.

Známka za charakter se stala limitní pro zařazení hřebců a klisen do plemenitby a je součástí zápisového listu. U jiných plemenných knih koní vedených v České republice tato známka požadována není.

Zkoušky výkonnosti, vznik sekce Malý sportovní kůň a chovatelské změny v Řádu plemenné knihy - v počtu požadovaných známých generací při zápisů do plemenných knih a změny podmínek pro zařazení hřebců a klisen do Akceleračního programu – jsou vytvořeny pro vyšší stupeň selekce.

Český sportovní pony je určen především pro sport dětí a mládeže na všech výkonnostních úrovních. Poníci sekce Malý sportovní kůň jsou vhodní i pro sport dospělých jezdců. Sportovní soutěže pro koně sekce Malý sportovní kůň v rámci PK ČSP nejsou dosud samostatně vypisovány. Koně sekce malý sportovní kůň i pony startují ve sportovních soutěžích společně s ostatními plemeny koní. Z iniciativy předsednictva ČSP a české jezdecké federace jsou požadavky na pořádání samostatných soutěží. Prvním krokem je samostatné vyhodnocování kategorie MK v otevřených soutěžích pro velké koně.

Početní stavy ČSP jsou po několik let přibližně na stejné úrovni. PK ČSP svou uzavřeností neprovádí hromadné zápisy hřebců a klisen z cizích plemenných knih. Do PK ČSP přijímá z těchto PK jen chovatelsky či sportovně prověřené jedince.

Aktuálně registrujeme 63 plemenných hřebců s oprávněním k plemenitbě v rámci PK ČSP. V jednotlivých oddílech plemenné knihy ČSP je zapsáno celkem 769 klisen.

Počty koní v PK ČSP

Rok	Hřebci v chovu	Klisny v chovu	Celkem
2009	48	675	727
2010	42	691	733
2011	51	698	749
2012	44	649	693
2013	69+6 (MK)	643+49 (MK)	767
2014	71+6 (MK)	634+57 (MK)	768
2015	74+5 (MK)	643+57 (MK)	782
2016	69+5(MK)	660+64(MK)	798
2017	68+4(MK)	675+68(MK)	815
2018	71+3(MK)	682+66(MK)	822
2019	60+3(MK)	699+70(MK)	832

Zdroj: ÚEK Slatiňany

Plemenní hřebci

Počet hřebců je vzhledem k velikosti populace více než dostatečný. Dne 24.2.2019 v Olomouci proběhl další předvýběr hřebců do plemenitby, kde byl předvybrán 2644 Al-kham-sa Charm. Ve zkouškách výkonnosti byl uvedený hřebec v majetku paní Lucie Daňkové se Zlámanky, který obdržel známku 8,1 bodů zařazen do Akceleračního programu ČSP. Dále byl v letošním roce zařazen do plemenitby hřebec 2666 Chanel majitelky Šárky Kolářové z Dobrošova. Zařazování plemeníků z jiných plemenných knih podléhá souhlasu Rady plemenné knihy a snahou je zařazovat hřebce nejméně s vlastní sportovní výkonností. U importovaných hřebců je požadována i výkonnost potomků.

Plemenné klisny

V roce 2019 bylo do PK zařazeno 27 klisen. Z toho 12 klisen po úspěšném absolvování výkonnostních zkoušek. Nejlépe byla hodnocena klisna 69/204 Daisy HF z chovu Aleše Fialy a v majetku Adama Fialy a klisna 68/930 Metsabe Šargoun z chovu a v majetku Mgr. Josefa Pokorného, obě se známkou 8,5 bodů. **Všech 12 klisen je zapsáno do HPK Český sportovní pony.**

Počty klisen na ZV

Rok	ZV pod sedlem	ZV v zápřeži	Celkem
2009	0	0	0
2010	4	2	6
2011	7	7	9
2012	2	0	2
2013	1	7	8
2014	7+3(MK)	3	13
2015	5+1(MK)	6	12
2016	4	7	11
2017	7	7	14
2018	9	2	11
2019	9	3	12

Zdroj: ÚEK Slatiňany

Národní šampionát

V roce 2019 proběhl Národní Šampionát ve Velkých Hořticích u Opavy. Předvedeno bylo 86 poníků. Šampióny výstavy se stala klisna 69/87 Dorotka HF po 1524 Orion z 68/224 Del Carmen po 2829 Liken z chovu Aleše Fialy a v majetku Ladislava Menšíka ze Strahovic se svou klisničkou 64/10 Daisy po 2362 Oswald HF.

Sport

Svaz chovatelů ČSP pořádá již tradiční Vozatajský pohár ČSP. Chovatelskou soutěž otevřenou pro všechny koně. Koně plemene ČSP se účastní i všech ostatních sportovních disciplín jezdeckého sportu, až po úroveň MČR, nebo také na mezinárodní úrovni, kdy v kategorii dvojspřeží pony se na FEI světovém rankingu k 30.9. 2019 umístil na 30. místě na světě jako nejlepší z česků vozataj Aleš Fiala, který závodil s pravými bratry plemenným hřebcem 1648 Dankenem a valachem 68/371 Damienem oba po 2829 Liken z 7-77 Diany po 2761 Filip.

Propagace plemene

Většinu informací chovatelé nalezou na webových stránkách Svazu chovatelů ČSP <http://www.cspony.estranky.cz/> a ASCHK ČR www.aschk.cz. Dále jsou zveřejňovány v médiích, především časopise KONĚ, Jezdectví apod. a specializovaných serverech Equichannel, Distanc aj.

Vyhodnocení ŠP

Nadále i v roce 2019 se svaz ČSP zaměřil na využití koní zapsaných v sekci ČSP malý kůň (MK). Ve vozatajských soutěžích Poháru ČSP je již trvale povolen start koním do 156 cm KVH zapsaných do obou sekcí ČSP (pony a MK), ale také všem ostatním koním napříč všemi plemeny, či typy s KVH do 156 cm.

Pořadatelům parkurových, drezúrních a soutěží všestrannosti je doporučováno vypisování soutěží pro koně do KVH do 156 cm a nadále se jedná se zástupci ČJF o otevření oficiální kategorie MK a tím SCHČSP požaduje samostatné vyhodnocování MK v soutěžích pro velké koně s následnou možností vyhodnocení sportovních výsledků na koně zapsané do ČSP obou sekcí Pony i MK.

V případě startů koní do 156 cm v soutěži společně s ostatními doporučuje svaz ČSP jejich samostatné vyhodnocení, při účasti 3 a více koní v soutěži.

Vyhodnocení je součástí šlechtitelské programu při zpracování výsledků pro kontrolu užítkovosti.

V rámci šlechtění svaz ČSP povoluje zapouštění klisen sekce MK vybranými teplokrevnými hřebci působilými v chovu ČSP.

Zpracoval:

Aleš Fiala, Lucie Odložilová